

шкіл, у процедурі яких нічого не змінилося ще з радянських часів. В Україні продовжується до цього часу радянська практика використання безкоштовної праці дітей і вчителів. У недалекому нашому минулому це мало назву «комуністичний суботник», який проводився, як правило, у квітні, коли святкувався день народження вождя пролетаріату. Сьогодні слово «комуністичний» замінено на «екологічний». Процес цей триває протягом усіх весняних місяців. Наслідками цієї діяльності є антимотивація щодо дійсно волонтерської екологічної та іншої роботи за покликанням. Крім того, іде відволікання вчителя в його особистий час, покладення на нього відповідальності за життя й здоров'я дитини тощо. Значна частина керівників у сфері освіти сьогодні не розуміє, що декомунізація – це не тільки повалення пам'яників В.І. Леніну й заборона комуністичної символіки, це, перш за все, відмова від комуністичної традиції та внутрішня свобода. Матеріали, наведені у представлених тезах повністю викладені у роботі [2].

Список використаних джерел

1. Радянізація західних областей України України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://edufuture.biz/index.php?title=Радянізація_західних_областей_України
2. Lunyachek V. The Post-Soviet Syndrome of Ukrainian Education: Administrative Issues / V. Lunyachek // Public policy and administration. – 2017. – Т. 16. – № 1. – С. 81–90.

Р.І. Матузко, лектор (*Центральний будинок офіцерів Збройних Сил України*)

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПЕРЕВОРОТ 1917 РОКУ – ОСНОВА ШТУЧНИХ ГОЛОДОМОРІВ

Вступ. Україна від часу відновлення державності продовжує перебувати під тиском ідеологічної концепції та советсько-імперських світоглядних стереотипів, які тривалий час домінували на території України. На Московщині, як ми щоденно впевнюємося, продовжують залишатися незмінними економічні та політичні концептуальні підходи, в основі яких лежить твердження, що Україна – частина Росії. Такий її світогляд був, є і залишається незмінним.

Щоб глибше усвідомити систему світогляду, з яким зустрівся людство після перевороту більшовиків, ми маємо хоча б фрагментарно відчутти вагу тих програмових завдань, які ставилися вождями

більшовиків до їх реалізації як членами більшовицької партії, так і широкими масами. Один із таких напрямків виголосив у липні 1918 року на V Всеросійському з'їзді Советів Председатель ВЦИК Я. Свердлов: «...если говорить сколько-нибудь серьёзно о тех мероприятиях, к которым нам приходится прибегать в настоящее время, о том, к чему мы имеем намерение призвать все Советы, о том, что имеем намерение предложить Всероссийскому Съезду Советов, – мы можем указать отнюдь не на ослабление террора по отношению ко всем врагам Советской власти, отнюдь не на ослабление, но, наоборот, к самому резкому усилению массового террора против врагов Советской власти. И мы были глубоко уверены в том, что самые широкие круги трудовой России, самые широкие круги рабочих и крестьян отнесутся с полным одобрением к таким мероприятиям, как отрубание головы, как расстрел контрреволюционных генералов и других контрреволюционеров. ...мы глубоко уверены, что полное одобрение встретят все наши действия в борьбе с контрреволюцией, которую мы вели до сих пор» [8, с. 49–50].

Слід глибоко усвідомити рівень системи мислення більшовицьких вождів та їхньої моралі, зокрема в оголошеній необхідності застосовувати такі методи масового терору, як «отрубание головы», разом з їхньою впевненістю, що цей заклик своєю участю підтримають «самые широкие круги рабочих и крестьян» та «самые широкие круги трудовой России». То що можна було чекати від вождів такої Росії, яка залучає до кола своїх злочинів найширші верстви населення? Тому, переходячи до розгляду проблематики голодомору, ми маємо брати до уваги, з якою ідеологічно-світоглядною системою, мораллю й практикою маємо справу і, що важливо, давати собі звіт, на які дії й заходи могла спромогтися така ідеологічна система влади заради збереження власного панування.

Позитиву від такого світогляду Україні та нам чекати намарно. І ми це бачимо в політиці сучасної Російської Федерації, її провідних діячів.

2. Цінність і ціна України – геополітична та економічна основа штучних голодоморів в Україні. Один із професорів на Московщині, академік РАН С. Глазьев, беручи участь у круглому столі з назвою «Украинский агропромышленный комплекс и Таможенный союз: проблемы и перспективы», що відбувся в Києві 25 квітня 2013 р., висловив позицію Московії щодо необхідності поглинання України евразійським простором, аргументуючи це відповідними економічними розрахунками. Він, зокрема, сказав: «Участие Украины

в евразийском интеграционном процессе может существенно повысить его экономическую эффективность. Как показывают расчёты, если создание ЕЭП в составе четырёх стран даёт суммарный интеграционный эффект в десятилетней перспективе в 773 млрд \$, то без Украины это выражается в сумме 411 млрд \$, то есть почти в два раза меньше (53%). Эффект создания ТС с Украиной оценивается в 562 млрд. долларов, а без Украины – 302 млрд. долларов (54%)» [11, с. 20].

Як бачимо, для утворення нової Євразійської імперії Москві потрібен потенціал України, який має додати до імперських можливостей досить суттєвий довісок – 362 і 260 млрд \$ (плюс 47% і 46%), тобто Україна (навіть сучасна, кризова), маючи лише 2% території від розмірів колишнього ССРСР, дає практично половину всієї економічної потужності імперії.

Абсолютно прогнотовано те, що боротьба за Українську державність та її збереження на сучасному етапі буде загострюватися. Не дивно, що Україна досі така кризова – для опанування таким потенціалом Москва піде на будь-які фінансові витрати та злочини, навіть розв'язання повномасштабної війни, аби увінчати корону своєї імперії таким величним і безцінним діамантом.

Невдовзі після зазначеного круглого столу противники державності України кийками й прямою військовою агресією прагнули довести Українській Нації, усьому Українському народові, що перебування в Московській імперії в ролі раба – їх найкращий природний стан. Ми це бачимо з усіх подій, що відбувалися (чи відбуваються) в Україні та за її північно-східними кордонами.

Геополітична цінність України ставила її в центр боротьби двох основних світоглядних сил – світла й темряви. Україна виявилася на передовій у цій непримиренній боротьбі двох сил – Життя й Успенія.

Ціну України знають не тільки на Московщині, це досить добре розуміють в Україні виразники її геополітичних інтересів на всіх щаблях влади. За останні 100 років вони різними засобами, включаючи влаштування штучних голодоморів, прагнули придушити прагнення Української Нації творити власну державність.

З усієї сукупності цінностей України саме її геополітичні якості є прихованими причинами застосування советською Московією штучних голодоморів. Ці важелі мають такі основні складники:

1. Географічні та етнолінгвістичні межі України.
2. Стан економіки.
3. Ідеологічний фактор.

Нам не слід забувати, що серед зазначених факторів перебуває український людський потенціал, здатний поставити під сумнів будь-які глобальні завдання Москви з реалізації геополітичних планів на світове панування.

Відомий голодомор 1932–1933 рр. в українській підсоветській дійсності був Другим штучним голодомором.

Перший штучний голодомор – то соціальні експерименти, здійснювані темною Імперією Успенія (Советською Росією) на окупованій нею території УНР. Наслідки для України від цієї окупації виявилися жахливими. Вони прямо пов'язані з більшовицьким переворотом, здійсненим 25 жовтня 1917 року.

Щодо втрат населення, які понесла Україна, в публікаціях 1924 р. зазначалося: «...Всё население Украины, как мы говорили, в настоящее время определятся в 28 млн душ. Для 1915 г. оно исчисляется (в современных границах Украины) приблизительно в 30,7 млн. Таким образом, за время войны, революции и голодных годов население Украины уменьшилось почти на 3 миллиона душ. В действительности уменьшение населения значительно больше, так как, кроме абсолютного уменьшения на 3 миллиона, Украина лишилась ещё того ежегодного прироста населения, который для последних довоенных лет составлял около 700 тыс. душ» [2, с. 15]. (Тут і далі курсив наш – Р.М.).

Отже, на початок 1916 р. населення Укр. ССР (у межах 1924 р.) – 30,7 млн осіб. Від 1915 р. по 1924 р., за 9 років, втрати населення України такі: $700.000 \times 9 + 3.000.000 = 9.300.000$ осіб. (9 млн. 300 тис.). Геноцид українців, здійснений більшовиками – безсумнівний. І це геноцид перший.

Населення Укр. ССР на початок 1933 р. – 31,9 млн осіб, причому, *прогнозна* кількість на 1933 р. мала становити 33,2 млн осіб. Реальна кількість населення Укр. ССР згідно розстрільного перепису 1937 року – 28 млн 388 тис., перепису 1939 р. – 30 млн 960,2 тисяч.

Прогнозне населення й реалії – це наслідки геноциду другого. І це в умовах советської фальсифікації в статистичних публікаціях.

Отже, ми бачимо, що проблема штучних голодоморів має розглядатися в більш широкому контексті, оскільки їхнє походження – проблема не лише якогось конкретного періоду, а складник проблеми права націй на самовизначення, права поневоленої нації на свою свободу, на відновлення своєї незалежності й державності.

3. Марксистський переворот 1917 року – практична основа штучних голодоморів. Для Советської Московської імперії лише одне прагнення державності з боку поневоленої Української Нації мало

статися основою для жорстокого придушення поступу до волі й незалежності. Застосована жорстокість у справі придушення прагнення волі полягала в тому, щоб відмінити нації. Навіть для більшовиків це виявилось справою недосяжною. Тому І. Сталін поставив програмове завдання членам більшовицької партії і вказав, як слід діяти: «...Национальные республики... не могут быть упразднены, не могут быть лишены своего ЦИК и Совнаркома, своей национальной основы, пока существуют национальности, их породившие, пока существуют национальный язык, национальная культура, быт, нравы, обычаи. Вот почему объединение национальных советских республик в одно союзное государство не может завершиться воссоединением, слиянием их с Россией» [9, с. 142].

Чи бачимо, які попередні завдання мають бути здійснені перед тим, як остаточно мають бути «упразднені» національні республіки та їх наступне «слияние с Россией»?

Маючи на увазі те, що неможливо одразу реалізувати теоретичні вимоги марксистської ідеології, В. Ленін навчав своїх соратників як слід діяти і пояснював – не можна перескакувати через певні етапи «развития»:

«Вы руководствуетесь прекрасным (!) коммунистическим стремлением, но хотите прыгнуть с этого этажа на ту верхушку, а мы говорим – не выйдет, действуйте (!) осторожней и постепенно» [4, с. 193].

Одним з засобів, які поступово мали бути задіяні для знищення націй – штучний голодомор. На необхідність безжалюгідного застосування голоду як зброї масового ураження, як засобу державної політики придушення будь-якого спротиву, товариш Ленін вказував постійно:

«Необходимо давать содержание продовольствием *только* тем служащим, которые *нужны...*» [4, с. 359].

Якщо ми будемо вважати, що це – випадковий вислів ідеолога більшовиків, то маємо ознайомитися з іншим завданням, поставленим В. Леніном: «Когда речь идёт о распределении продовольствия, думать, что нужно распределять только справедливо, *нельзя...* распределение есть *метод, орудие, средство* для повышения производства» [5, с. 359]. Навіть думати про справедливий розподіл продовольства «нельзя!»: «...распределение является орудием политики...» [5, с. 359].

Стає зрозуміло, що «распределять... справедливо, нельзя». І чим глибше входимо у більшовицький ліс, тим стає веселіше: «...если

распределять продовольственные продукты, как орудие политики, то в сторону уменьшения числа тех, которые не безусловно нужны, и поощрения тех, кто действительно нужен» [5, с. 359].

Саме голод мав бути застосований проти Української Нації, оскільки основна національна маса населення проживала на селі – звідси під виглядом знищення класів, боротьби проти так званих куркулів, підкуркульників та інших ворогів народу, знищувалися ті, хто був носієм ідеї творення власної державності, знищувалася Українська Нація.

Для реалізації поставленої мети – поневолення суспільства й ліквідації класів – більшовикам не треба було чогось надзвичайно великого. Потребувалося зовсім мало: необхідно було вилучити всі продукти харчування.

Здійснення поставленої мети марксистське керівництво розпочало практично одразу після здійсненого державного перевороту. І тут не слід забувати – основна маса населення не тільки перебувала в стані малоосвіченості, але й не мала ніякого політичного досвіду. Для роботи з таким суспільством у більшовиків були необмежені можливості. З приходом до влади більшовицька влада розпочала вилучення всіх існуючих запасів продуктів харчування. З цією метою так званий Воєнно-революційний комітет публікує розпорядження з назвою «Вниманию всех граждан», у якому серед всього іншого до відома цих «всех» сказано:

«Богатые классы и их прислужники будут лишены права получать продукты. Все запасы, имеющиеся у них, будут реквизированы. Имущество главных виновников будет конфисковано. Мы выполнили свой долг – мы предостерегли играющих с огнём» [3, с. 109].

Вказане розпорядження опубліковано всього через 2 тижні (14 днів) після перевороту. Ще немає так званого тріумфального поступу совєтської власті – більшовики лише в ці дні встановили контроль над Москвою, відомі експлуататорські класи ще не бачуть серйозної загрози від знаходження при владі невеличкої групи більшовиків у Петрограді, як процес придушення суспільства методом захоплення продуктів харчування більшовиками вже розпочато. Важливо, що це стосувалося не тільки так званих «богатих» класів. Це стосувалося всіх: під поняття «их прислужники» підпадає будь-яка особа, практично всі. Тому тут звернемо увагу на формулювання: «будут лишены права получать продукты».

Досить швидко – через 4 дні після «предостереження» ВРК – 11 листопада 1917 р. – Совнарком приймає постанову в формі

інформаційного повідомлення «Всем армейским организациям, военно-революционным комитетам, всем солдатам на фронте», яке публікується в засобах масової інформації. У ньому повідомлялося, що правлячий режим приступив до реалізації того, про що вони попереджали – почато вилучення всіх наявних продуктів харчування. У постанові мовилося:

«Совет Народных Комиссаров принял самые решительные меры. Комиссары Совета вместе с матросами, солдатами и красногвардейцами реквизируют во всех частях страны продовольственные запасы и направляют их на фронт».

Постанову підписали: Председатель Совета Народных Комиссаров В. Ленин, Народный Комиссар по иностранным делам Л. Троцкий.

Знову звернемо увагу: постанову внутрішнього значення разом з Предсовнаркомом В. Ленінім підписує нарком закордонних справ Л. Троцький.

Чи не дивно, що постанову *внутрішнього* застосування підписує нарком *закордонних* справ?

Можна сказати, Л. Троцький – один із вождів перевороту. То так, але він – нарком закордонних справ, внутрішні справи не належать до його повноважень! Маємо розуміти: то є постанова режиму, який прагне злиття націй, ліквідації всіх країн і кордонів. Вона має геополітичне значення: підписом наркома закордонних справ цю постанову вже практично одразу поширено на всі території, над якими мав бути встановлений більшовицький контроль.

Про необхідність застосування заходів, які зі всією очевидністю є методом застосування штучного голодомору як неухильного й неминучого засобу досягнення перемоги в боротьбі проти будь-кого, хто потенційно може стати противником комуністичного режиму, на IV Конгресі Комінтерну (5 листопада – 5 грудня 1922 р.) вів мову Председатель Рєввоєнсовету РСФСР тов. Л.Д.Троцкий.

Виступаючи перед делегатами Конгресу (у тому числі зарубіжними) і обґрунтовуючи необхідність вилучення всіх можливих джерел для харчування (тобто потреби застосування «зброї масового знищення» – штучного голодомору), Л.Д. Троцкий сказав: «Каждая фабрика, каждый банк, каждая контора, лавка, приёмная адвоката, были крепостью против нас. Они давали воинствующей контрреволюции материальную базу и органическую связь. ...мы... подошли к вопросу не с точки зрения отвлечённой хозяйственной «разумности» (Каутского, Отто Бауэра, Мартова и других политических импотентов), а с точки зрения потребностей

революционной войны. Нужно было разгромить врага, *отнять у него источники питания* независимо от того, в какой мере поспевала за этим организационная хозяйственная работа» [10, с. 308].

Зазначене – не тільки теорія, а й практика реалізації вимог правлячої ідеології, офіційне підтвердження того, що штучний голодомор є програмно-теоретичним складником марксистських методів, це – державна політика, яку комуністичний режим зобов'язаний застосувати проти «крупной... средней ... и мелкой» так званої буржуазії як у містах, так і в селах, тобто застосувати проти всіх.

Визнання факту застосування «оружия массового поражения» – штучного голодомору – «отнять... источники питания» – проти всіх, ми маємо від офіційного представника вищого керівництва Советської Росії.

Українська Нація прагнула відновлення державності. Цим вона перекреслювала геополітичні плани Московії.

Переважає більшість українців проживали на селі, голодомор посилено здійснювався в українському селі, де маси в *колхозах* йти відмовлялися і, на додаток до всього, були основою відновлення української незалежності. Такий народ для советської влади *необхідно* було нещадно придушити – «отнять у него источники питания», причому найбільш ефективними засобами, якими діяли практично з перших днів більшовицького перевороту. Прийняті до реалізації рішення застосовувалися жорстко й жорстоко, вони були засобом поневолення не тільки певних груп і класів, а й кожної окремої особи: «Поголовная экспроприация не только крупной и средней, но и мелкой буржуазии города и деревни была мерой не экономической целесообразности, а *политической* необходимости» [10, с. 347]. Практично такими методами досягалася мета ліквідації суспільства як такого. І вона була реалізована: загальна кількість безпритульних, які не мали будь-яких засобів до існування, на 1922 рік сягнуло 7 (семи) мільйонів осіб [1, с. 786].

«Здійснений проти всіх терор вагою всіх збройних формувань Советської Росії, у тому числі ЧК «...на Украине Чека принесли тьму зла...» [7, с. 338], штучні голодомори виконали поставлене завдання.

В. Ленін з почуттям повного задоволення констатує стан, до якого сплановано вела маси комуністична диктатура: «Надо признать такой факт, как переутомление и *изнеможение* масс. ...в нашей отсталой стране, после семилетней войны это прямо состояние изнеможения у рабочих, которые принесли неслыханные жертвы, и у массы крестьян. Это изнеможение, это состояние – близкое к полной

невозможности работать. ...*нужно дать передышку*, потому что народ переутомлён так, что иначе он не в состоянии работать» [5, с. 68–69].

Характеризуючи цей стан мас, 13 листопада 1922 року на IV Конгресі Комінтерну, на якому виступав Л. Троцький, В. Ленін висловився сміливіше, конкретніше: «...крестьянство находится теперь в таком состоянии, что нам *не приходится опасаться* с его стороны какого-нибудь движения против нас. Мы говорим это с полным сознанием, без преувеличения. *Это уже достигнуто*» [6, с. 285].

Більшовики досягли необхідного результату: маси терором придушили настільки, що продовжувати й далі повставати проти тиранії сили вже не було («не приходится опасаться»).

Зазначимо важливу деталь у промові Леніна: «нужно дать передышку». Якусь нетривалу «передышку» масам дали. Але поняття «передышка» вказує, що сам тиск з порядку денного не знято: з часом їх затиснуть значно міцніше, зі значно більшою силою: «Мелкобуржуазную же стихию у себя дома мы победили, но она себя ещё покажет...» [5, с. 140].

Висновки. Штучність Першого й наступних голодоморів в Україні настільки очевидна, що поставити цей висновок під сумнів можливості немає. Їхнє штучне застосування – то складова методу діяльності більшовицького режиму, що прагнув поставити під свій контроль все – усі сторони людського буття, усі джерела життєзабезпечення людини. Зрозуміти подібні методи й протистояти їм світ не був готовий. Практично не готовий усвідомити й сьогодні.

Отже, штучні голодомори були ідеологічною вимогою, марксистською політикою, яку ретельно прагнули приховати й яка стала державною практикою внаслідок здійсненого більшовиками 25 жовтня 1917 року першого антинародного та антисоветського перевороту.

Список використаних джерел

1. Большая Советская Энциклопедия (первое издание). – М.: Сов. Энциклопедия, 1927. – т. 5.
2. Вся Украина и Крым. – Харьков: Укрвоздухпуть, 1924.
3. Известия. – 7 ноября 1917 г. – № 218, Взято из: Л. Троцкий. Сочинения. – М. : Гос. изд-во, 1925. – Т. III. – Часть 2. 1917: От октября до Бреста.
4. Ленин В. Ответы на вопросы на фракции РКП(б) VIII Съезда Советов. 27 декабря 1920 г. // Ленин В. Полн. собр. соч. / В. Ленин. – т. 42.
5. Ленин В. Полн. собр. соч. / В. Ленин. – т. 43.
6. Ленин В. Полн. собр. соч. / В. Ленин. – т. 45.

7. Ленин В. Полн. собр. соч. / В. Ленин. – т. 50.

8. Пятый Всероссийский съезд Советов рабочих, солдатских, крестьянских и казачьих депутатов. Стенографический отчет. Москва, 4–10 июля 1918 г. – М.: Изд-во ВЦИК, 1918.

9. Сталин И. Вопрос об объединении независимых национальных республик / И. Сталин // Правда. – 18 ноября 1922 г. – № 261.

10. Троцкий Л. Д. Речь на IV Конгрессе Коминтерна // Сочинения / Л. Д. Троцкий. – М.-Л.: Госиздат, 1924–1927. – т. XII: Основные вопросы пролетарской революции.

11. Украинский агропромышленный комплекс и Таможенный союз: проблемы и перспективы: Материалы круглого стола (под ред. А. Колтуновича). – К., 2013.

С.Н. Соколова, д-р филол. наук, доц. (*Университет гражданской защиты МЧС Республики Беларусь, Минск*)

АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЙ КРИЗИС В КОНТЕКСТЕ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА

Современный человек информационного общества должен просчитывать риски, осознавать опасности, угрозы, а также управлять рисками, мотивируя себя к максимально безопасным действиям, что может и должно использоваться для удовлетворения основной потребности в безопасности личности, общества и государства.

В информационном обществе постоянно происходит круговорот регулярно обновляющихся коммуникационных процессов, провоцирующих, как правило, конфликт интересов человека и общества, порождая, как правило, возникновение конфликтогенной среды (военные конфликты, биотерроризм, кибертерроризм, сетцентрические военные действия, гибридные войны). И, как это ни парадоксально, именно аксиология, как основополагающая ценностно-смысловая клавиша социального общемирового развития становится сегодня особенно востребованной по причине своего максимально позитивного звучания и созидательной направленности в информационном обществе.

Глобальный финансово-экономический кризис и активная борьба за ресурсы порождают локальные военные конфликты, представляющие собой геополитический парадокс, доказывающий тот факт, что антропологический кризис осложняет международную ситуацию урегулирования региональных конфликтов и касается всех сфер жизнедеятельности информационного общества. В социальном пространстве фиксирует и активно проявляет себя неотерроризм, как